

Bydel Grünerløkka
Postboks 2128 Grünerløkka
0505 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
20/5495 - 4

Saksbeh.:
Marit Helene Hestad, 901 61 425

Dato:
15.12.2020

Sosialhjelp til barnefamilier

Byrådsavdelingen viser til Bystyrets sak 286, 28.9.2011:

«Byrådet bes umiddelbart presisere overfor bydelene at barnefamilier med tre barn skal behandles individuelt ved utmåling av barnetillegg, og at eventuell praksis med automatikk i bortfall av ytterligere barnetillegg opphører. Denne presiseringen gjentas årlig i forbindelse med budsjettvedtak mht. sosialstønad».

Byrådsavdelingen har mottatt henvendelse fra Sosial- og eldreombudet i Oslo der de viser til at de har spurt NAV-kontorene i Oslo om hvordan de vurderer sosialhjelp til barnefamilier. Brevet følger vedlagt.

Ombudet oppgir at bakgrunnen for henvendelsen til bydelene var egenrevisningen som Fylkesmannen i Oslo og Viken gjennomførte med de sosiale tjeneste i NAV, der temaet var sosialhjelp og barnefamilier. Egenrevisning er et frivillig, alternativ tilsyn der kommunen / bydelen selv vurderer sin egen praksis. Fylkesmannens rolle er å bistå med råd og veiledning. Fylkesmannen lager ikke noen rapport og overprøver heller ikke kommunens / bydelenes egne funn og vurderinger. Det ble holdt et oppsummeringsmøte sammen med deltakerkommunene/ bydelene der noen av funnene deres ble presentert.

Fylkesmannen har gitt uttrykk for at erfaringene med bruk av egenrevisning er gode, og at også kommuner / bydeler som har deltatt i egenrevisninger mener at metodikken gir god læring, selv om det er mye arbeid med egenrevisning. Om lag 20 kommuner samt fire bydeler i Oslo deltok i denne egenrevisningen.

Ombudet opplyser at 11 bydeler har besvart spørreundersøkelsen deres. Byrådsavdelingen har ikke annen kjennskap til Ombudets spørsmål og bydelenes svar enn den som fremgår av Ombudets oppsummering i brev av 16.6.2020, og som samtlige bydeler har mottatt. Her redegjør Ombudet for noen av de svarene bydelene har gitt. Etter det byrådsavdelingen forstår så har flere bydeler rapportert at de i liten grad foretar individuelle vurderinger ved utmåling av stønad til barnefamilier. Ombudet

skriver også til at de har flere saker ved sitt kontor der det kun er gitt barnetillegg for 3 barn uten at det er gjort en konkret og individuell vurdering, samt at det også mangler kartlegging av barnas behov og situasjon. I følge Ombudet har alle de elleve bydelene svart at de har rutiner på å kartlegge alle barna i familien.

Bare en bydel har svart at de gir støtte til barns fritidsaktiviteter, eller at de bistår med å søke andre støtteordninger. Fem bydeler oppgir at de gir råd og veiledning om gratis aktiviteter og Frelsesarmeens aktivitetskort.

Bystyret har i reglement for bydelene delegert oppgaver og myndighetsutøvelse etter sosialtjenesteloven til den enkelte bydel. Kommunens kompetanse til å treffe avgjørelser i enkeltsaker er direkte delegert til bydelsadministrasjonen. Bydelene har stor grad av autonomi og organiserer virksomhetene og tjenestene utfra lokale forutsetninger og behov innenfor gjeldende rammer, lovverk og faglig forsvarlighet. Bystyret har vedtatt veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold, og Bystyret har vedtatt at barnetrygden ikke inntektsberegnes ved utmåling av stønad.

For de sosiale tjenestene i NAV regulerer sosialtjenestelovens § 4 kravet til forsvarlighet. Forsvarlighetskravet stiller krav til tilgjengelighet til tjenesten, saksbehandlingstid, tjenestens innhold og omfang. Et forsvarlig livsopphold skal gis etter en individuell behovsprøving hvor det tas hensyn til familiens helhetlige situasjon, og utgifter som er nødvendige for den enkelte. Det som ligger til grunn for hva som er forsvarlig livsopphold for den enkelte skal begrunnes konkret og individuelt. De sosiale tjenestene i NAV har både rett og plikt til å utøve skjønn ved vurdering av stønadsnivå. Vedtatte normer er veiledende og det er ikke tilstrekkelig å vise til disse uten å foreta en konkret og individuell vurdering.

De årlige tildelingsbrevene til bydelene beskriver byrådsavdelingens forventninger, krav og føringer til bydelene, med bakgrunn i Sak 1, Byrådets tilleggsinnstilling og Bystyrets budsjettvedtak. Ansvaret for oppfølging av tildelingsbrevet ligger hos den enkelte bydelsdirektør. Tildelingsbrevet må sees i sammenheng med andre styringsdokumenter.

Byrådsavdelingen vil her særskilt vise til følgende presisering i tildelingsbrevet for 2020; *«Bydelene skal sikre at barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt gis mulighet til sosial integrering og deltagelse på lik linje med andre barn. Tildeling av økonomisk stønad til familier skal vurderes for hvert enkelt familiemedlem, i tillegg til familien som helhet».*

I kommunens Kvalitetshåndbok for sosiale tjenester er det også presisert at familie- og barneperspektivet skal løftes frem i det sosiale arbeidet i NAV. *«I kontakt med familier som trenger økonomisk stønad, skal NAV vektlegge barn og unges behov. Barn og unge skal sikres en trygg oppvekst, og barn som lever i lavinntektsfamilier skal kunne delta i alminnelige skole- og fritidsaktiviteter og sosiale aktiviteter (se også avsnitt 3.3.3 Utmåling av økonomisk sosialhjelp). Dette innebærer at NAV ved vurdering av stønad og hjelpebehov, må sikre at barnas situasjon og behov blir sett, hørt og kartlagt. Søknader om økonomisk støtte skal vurderes individuelt, og det skal framkomme av vedtaket at barnas behov er vurdert og ivaretatt».* Kvalitetshåndboken viser også til Bystyrets vedtak av 28.9.2011, samt H24/2008; *«Byrådet bes i samarbeid med bydelene medvirke til at sosialkontorene også legger vekt på barnas behov for fritidsaktiviteter når de vurderer støtten til barnefamilier.»*

Kommuner og bydeler som ved egenvurderingen avdekket lovbrudd fikk tilbud om veiledning fra Fylkesmannen inntil lovbruddet var rettet opp. Ved ordinære tilsyn, gjennomført av Fylkesmannen, følger Fylkesmannen opp tjenestestedet inntil lovbruddet anses rettet opp og tilsynet lukkes. Alle tilsynsrapporter fra ordinære tilsyn er tilgjengelige på www.helsetilsynet.no. Disse rapportene inneholder ofte mye informasjon som kan være til nytte og læring for andre NAV-kontor.

Byrådsavdeling ber bydelene og NAV-kontorene sikre at de har rutiner og tiltak som ivaretar at barnefamiliers behov blir tilstrekkelig kartlagt og at utmålt økonomisk stønad er forsvarlig, basert på en konkret og individuell vurdering og begrunnelse.

Med vennlig hilsen

Bente Thorsen Fagerli
kst. kommunaldirektør

Knut Egil Asprusten
seksjonssjef

Vedlegg:
Ombudet. Sosialhjelp til barnefamilier i Oslo kommune